

יקום לתוך העולם הסגור של גאוויו דרך צילילי אקורדיאון, המנגן ואלס מתוך ה"עטלף" של יוהאן שטראוס. כלי-כך מופלא עשיר, שבאוני גאוויו הוא מקבל מימא דים של התפרצות שימחה אדירה, המקי פיצה אותו בין הרים וגבעות. זהו קול האילם של ההרעם לדיאלוג של צלילים, כאשר כל אחד מן הרועים המבודדים, שר פך את מריליבו דרך כלי נגינה.

הפירצה השנה נפרצת כאשר אחד מ"קרובי המישפחה נרצח בניקמת-דם. אביו של גאוויו משקיע את כל הסכונותיו ה"דלים ברכישת כרטיזים מאלמנה, והוא עולה בדרגה אחת בסולם החברתי. עכשיו, בסוף כל עונה, הוא כבר סוחר בשמן המר פק מפרי הזית, ולומד על בשרו את תרי גילי הרמאות של המיסחר. זאת גם תחילת ההדרדרות של יוקרתו בעיני בנו,

האב מכה את בנו הקטן
התמונה כאמצעי חינוכי

הרואה אותו ניצב מבוויש וחסר-אונים, מול הקישקושים הנישאים של הספסר ה"עומד לקנות את תנובתו. ושל בן הספסר, שר, המשתמש במילים נפוחות וחסרות משמעות, הנשמעות באוזני איכר פשוט כהורה מסיני.

הקרו החמור הבא, נגרם על-ידי מכת כפור והורסת את עצי הזית. המישפחה חוזרת אל ההתחלה. גאוויו המיואש ר"ר צה להצטרף לכמה מבני הכפר, היוצאים לגרמניה כדי להרוויח יותר. בשעה שה"צעירים נושאים על כתפיהם פסל של קדוש נוצרי בתהלוכה דתית, הם נאבקים בינם ובין עצמם עם ההולטה הגורלית, לנסוע או לא, שעה שפססריו הורס מת"נגנים זה בזה שיר-עם סרדיני ושרייין גרמני.

עולם חדש. הנסיעה לגרמניה היא בלתי-אפשרית. גאוויו עדיין קטין ואין לו היתאשר מביתו. גאוויו חוזר הביתה ושם מגלה שהאב עשה עוד צעד אחד קדימה, והחליט לעבור לשלב הבא. אחרי שהיה עובד אדמה, פיקאודל בקנה-מידה קטן, הוא הופך תהא פיקאודליסט. הוא מוכר את כל רכושו, מכניס את הכסף לבנק, מחי לט לחיות מצל זריבים ומצווה על היל"דים לעבוד אצל הריבית, ולשלוח את כסרם הביתה. גאוויו עצמו נשלח לצבא, שם יוכל, כבן בכור, לזכות במעמד, כבוד והשתלשול יסודי. על-מנת שיתקבל, מלמד אותו האב קריאה וכתוב ואת ההתחלה. הצבא פותח שערים לעולם חדש. לפתע מסתבר לגאוויו שהוא שונה מכל השאר. הוא מדבר בניב מקומי, ומתקשה לעקוב אחרי קורסים טכניים. הכל עולה לו ב"מאמץ כסול. אבל עקשנות-האיכרים שאר תה ירש מאביו, משתלמת. הוא מצליח להתגבר על החומר בעזרת חבר לחדר. במקום הקאריירה הצבאית שהועיד לו אביו, שב גאוויו הביתה. הוא רוצה להמ"שך וללמוד. האב מסרב להאכל פה-ש

הפנים הנפוחים

זהו אלביס (אסתר, תל-אביב, ארצות-הברית) — את הסרט הזה אפשר לכנות "הגירסה הרישמית של חיי פרסלי". משהו שדומה ביותר למה שאלביס בעצמו היה רוצה לראות.

זה, כמובן, בדיוק מה שמעריציו הרבים של מי שהיה המלך הבלתי-מעורער של הרוקנרול מצפים לראות על המסך. באיזו מידה זה משקף את המציאות, ובמיוחד את כל האלות שהתעורר סביב חייו ומותו — זהו כבר סיפור אחר, שנוגע כנראה לסרט אחר.

כאן מצוינים לפני קהל החסידים בצורה מסודרת ומאורגנת את השלבים שחיו בחייו של האילם, החל מילדותו בעיירה נידחת, שכולה בשירות של מכוניות הקאדילק ומאות החליפות שליוו אותו בכל מקום. בכל פעם שהיה חסר חומר תיעודי, הוזמנו שחקנים ששיחקו לפני המצלמה את הרגעים שבהם, משום-מה, לא היתה המצלמה מכוונת אליו.

התוצאה הסופית היא אוסף של אינפורמציה רשמית מלווה בעדויות מפי חברים וידידים, הרבה חומר, שלא נראה קודם מחוץ לאמריקה — כמו הופעותיו הראשונות בטלוויזיה — ובסך-הכל אינפורמציה שנהרת מלגעת בכל נושא העשוי לעורר פולמוס. ברור מן הסרט שאלביס העריץ את אמו, אבל לא אומרים מאומה על יחסו לאביו, למרות שהוא נראה פעמים רבות על המסך. סיפור הנישואין והגירושין והאהבות הצדדיות מוזר אומנם, אבל מה בדיוק לא הסתדר בכל הסיפורים הללו, לא ברור אפילו ברמז.

מערכת היחסים שלו עם קולונל פארק, אמרגנו הנצחי, יכולה בוודאי לספק חומר לא פחות מרתק מן הסיפור של סוונגאלי, אבל הסרט מתייחס לנושא כמו דף פירסום

אלביס פרסלי בפעולה: דף פירסום

ממישרדו של האמרגן. אילו שערויות הסמים, שעדיין לא נרצו באמריקה, מובאות מפי שומרי-ראש מפוטרים, אשר כך נרמז, רצו להתנסות באלביס משום כך חשפו את הסיפור. מה האמת מאחוריו, אין הסרט מוכן להתחייב כלל. נדמה כאילו זה בכלל לא מעניין אותו.

אבל למרות כל הזוהרות והנימוס, אי-אפשר להסתיר את עוצמת התמונה; פניו הנפוחים וגו הכבד של אלביס בהופעותיו האחרונות, הזיעה המכסה אותו בלי הרף, המבט הנרדף, ברגעים אלה, גם מי שלא התרשם במיוחד מקטעי הסרטים שנכללים כאן, או מן הכאריזמה שצריכה להשתפך מן האילם, מרותק למסך. כאן אין צורך במילים. התמונה אומרת הכל.

זאת אפשר יהיה לדעת רק עם השלמת התקדמות.

ערפד עירי. אבל אם יש בסרט הזה תכונות מהפכניות, אין זה רק בשל שיטת ההפקה שלו. להיפך, זהו הצד השולי יותר. כי זו בעיר הוא אחד המיק"רים הבודדים שבו ההתפעלות הראשונות מתעוררות. לא למראה הרצון הטוב שהושקע בהסרט, או ההקרה העצמית, אלא נוכח ההיגשים הנאים של העיצוב, התיאורה והדרך שבה נראה הסרט הגמור.

סיפור על ערפד עירי, המתקשה למ"צוא מקומו בעיר הגדולה, למרות כל מאמציו להידמית לשאר בני-האדם (הסרט הייב לפחות קמפוז של השראה לרומן פולנסקי). קריצות עין פזורות לכל אורכו, בין אם זו מזכירה אוטומטית של רופא שיניים, השולחת צריחות היסטוריות כסימן זיהוי, או טלפון שצילצולו הוא כשיר אהבה של קרפדות. אפשר אפילו למצוא משמעות מאחרי הסיפור המזור: מעשה ביצור, שלמרות כל הפשרות והויתורים שהוא מוכן לעשות, אינו מוצא מקומה החק מן הבית.

אולם מעניינת עוד יותר היא הדרך שבה צולם הסיפור, בחירת התפאורה, שכוללת, לדברי קונפורטי, כ-4000 פרייטים, השילוב של צבעי אדום, מסגנות אור ותאורה מלאכותיות, היוצרים אווירה מיוחדת — כל אלה מצולמים בכישרון רב על ידי ברנד זלצמן, צלם תוצרת-הארץ במאה אחוז.

יפה באור. יש כאן הרגשה ברורה שקונפורטי וזלצמן לא רק השתעשעו בעי צוב, אבל ידעו, לשם שינוי, גם מה לבחור כדי להשיג את האפקט הרצוי על הבד. יתכן מאוד שזאת תולדה של שמונה שנות עבודה בסרטים, בתפקידים שונים, שנערמו מאחורי קונפורטי (שעוב את האובייקטיב לטני תום לימודי, באי-שביעות רצון) וכמה שנים טובות של עבודה, חלקה בהתנדבות, של זלצמן, עבור לקוח אפשרי, מרשתות טלוויזיה ורות ועד לחברים-למיקצוע חסרי-אמצעים.

כאשר הרקאה קונפורטי את תסריטו, לפני תחילת ההפקה, וביקש תמיכה, נאמר לו: "התסריט יפה מאוד, אבל לא ברור איך אחרי שצילם את הסרט על חשבונך והתאה את הקטעים המצולמים לאותם אנשים, כדי לקבל עזרה בעריכה, השיבו לו: "זה יפה מאוד, אבל איך אפשר לערוך את כל זה יחד לסרט?"

קונפורטי ערך, הראה להם את המוצר המוגמר, וקיבל מאחור של שלוש שנים את התמיכה, ובצדק, כי מעט מאוד סרטים ישראליים יכולים להתגאות בכך שתכונתם העיקרית היא המיקצועיות.

איפה להציג אותו ואין מי שישלם עבורו, ההקרנה, מלבד מאותן הודמנויות בודדות, כאשר קיבוצים או בתי-הכנסת מוזמינים תוכנית של סרטים כצריח, מתוך שיקולים ציוניים. אם בכל-זאת שרטים סרטים קצרים, הרי זה משום שלבימאים הצעירים

שחקן איכס פלג ב"ר בעיר" מפתיח ומיקצועי

והי צורך בכרטיס-כניסה לסוגלים הקולנוע, וזוהי דרך להראות מה הם מסוגלים לעשות. יש להניח שגם גיקי קונפורטי, בימאי הסרט, יצא תחילה מאותה ההגחה. אבל כאשר עשה לעצמו את החשבון הסופי, וראה שבמשך שלוש השנים שהיו דרושות לו כדי להשלים את העבודה, הוציא מכיסו הפרטי כ-6000 דולר, הוא החליט בכל-זאת לנסות משהו אחר. באיזו מידה יצליח,

ידיו אינן מייצרות די הצורך. ההתנגשות בין השניים בלתי-נמנעת ומביאה בסופו של דבר לעצמאותו של גאוויו. הוא מר"ציא את המקל מידו אביו, וכאשר זה מר"רס את מקלט הרדיו המשמיע מוצארט, נות ש"דן לשרוק את הנעימה, בעקש"נות שלא היה מעז להפגיה לפני-כן.

המנצח האמיתי. סוף הסרט חוזר לתחילתו. גאוויו לדה, שהופיע מלמ"ה הראשון בעצמו, כשהוא נותן מקל בידיו של השחקן המגלם את אביו, חוזר ומ"פיע על המסך. כיום כבלשן ידוע, הוא הצליח, לכאורה, מכל הבחינות. אך למ"עשה, הוא מודה, הוא אינו מוצא את מק"ר מו. "באיטליה הייתי בוודאי זוכה בכבוד ויקר. הייתי יכול לנצל את מעמדי החדש, ובדיוק כפי שאבי ניצל את מעמדו כלפי, ובכך היה יוצא מנצח האמיתי בניני. עם זאת, יתכן מאד שאני נשאר בסרדיניה מתוך שיקול אנוכי לגמרי: הפחד שהחוק ממלונת, מקרובי, מן הריחות שבהם הור"נלחי, אחזור ואהיה אילם בכתחילה."

הקשיב לקולות. אפשר להפליג ב"שיבחי פאדרה פאדונה במשך שעה ארו"כה. זהו סרט שצריך להקטיב לקולותיו באותו עניין שבו רואים את תמונותיו. זהו שימוש בלתי-רגיל רק כמה שחינוג להעברת רעיונות, ואין בו שום תנועת מצלמה, שחוק קול, שום רגע מיתארים שימוש בשחקנים על ידועים מונע על אר"שרות של זיהוי פנים עם אופי או עם תפקיד קודם. יחד עם זאת, בחירת הסיפורים נעשתה לפי המראה, צורת החליטה, המבט בעיניים, וקשה להחליט היכן נגמר השחקן ומתחיל התפקיד.

גם אם מבט ראשון נראה הסרט כריאליסטי לחלוטין, יש בו מימד סוריא"ליסטי, כאשר ילד מתנצח עם עז העושה צרכיה בכך החלב, או כאשר אקורדיאון מפיק צליל כמו תזמורת שלמה. יצטרך גו בישראל ואל לו, למי שאהב קולנוע, להחמיצו.

ישראל

מהפכת קונפורטי

זו בעיר הוא סרט מתכנני בנוף הקולנוע נוע הישראלי. סרט קצר זה, הנמשך 23 דקות, יהיה ראשון מסוגו שיצג בהצגות מיסחירות. מדי יום, במשך שבוע זה, הוא יוקרן בשעה 6 בערב בסינמטק של תל-אביב. מי שירצה לראות אותו, יצטרך לקנות לשם כך כרטיס בניפרד. במציאות הישראלית סרט קצר הוא סרט אבוד מבחינה כלכלית, משום שאין